

Opinie: "West-Vlaamse drinkwaterkwestie heeft nood aan betrouwbare fundamenten"

Opinie

"Burgers hebben recht op duidelijkheid, wetenschappers op degelijke data, en beleidsmakers op betrouwbare fundamenten", stelt professor Pieter Spanoghe (UGent) over de de West-Vlaamse drinkwaterkwestie. Volgens hem is er nog veel onduidelijkheid over de aanwezigheid van 1,2,4-triazole in West-Vlaams drinkwater. Bijkomende analyses zijn volgens hem op zijn plaats.

1 MAART 2026

Lees meer over:

water

milieu

gezondheid

gewasbescherming

Mijn dochter vroeg me een documentje voor één van haar schooltaken af te drukken. Tijdens het printen trok volgende passage in de tekst, over Socrates die het had over het al of niet populair zijn, mijn aandacht: *De waarde van een idee of daad kan niet worden afgemeten aan het feit of het algemeen aanvaard of algemeen bespot wordt, maar wel of het aan de regels van de logica voldoet. Dat een bepaald argument door de meerderheid wordt gehegeld wil nog niet zeggen dat het niet deugt, net zomin als het wél deugt...* Het debat over triazolen in het drinkwater van West-Vlaanderen lijkt ontspoord. Ik mis heldere uitleg en hoop door kennis te delen bij te dragen aan de argumentatie en communicatie. Het probleem oogt logisch en eenvoudig, maar is dat helaas niet. Uiteraard begrijp ik de stelling dat controles op onze waterkwaliteit waterdicht moeten zijn, maar waren die in het geval van 1,2,4 triazolen wel degelijk zo? Graag roep ik op tot diepgaand onderzoek dat uitwijst of mijn bezorgdheid rond de kwaliteit van de gegenereerde data, waarrond het debat vandaag draait, al dan niet gegrond is.

Maakt de dosis het vergif?

Gewasbeschermingsmiddelen worden op de markt gebracht na jarenlange evaluatieprocedures. Het verantwoord landbouwkundig gebruik van moedermoleculen, in dit geval triazole schimmelwerende verbindingen, én metabolieten of afbraakstoffen wordt zorgvuldig afgewogen. Door regelmatige herzieningen van erkenningen van werkzame middelen op Europees niveau wordt op basis van vooruitschrijdend inzicht extra veiligheid voor mens en milieu gegarandeerd. In 2018 rapporteert het Europees Voedselagentschap (EFSA) 1,2,4 triazole als een belangrijke en relevante metaboliet in planten. Dat een metaboliet als residu belangrijk is in de plant betekent niet automatisch dat deze metaboliet belangrijk is voor ons drinkwater. De procedure om dat te bepalen is dat de informatie van Europa doorstroomt naar onze Belgische overheid. Deze Belgische overheid deelt

vervolgens de EFSA-lijst in Vlaanderen met de VMM en haar drinkwatermaatschappijen. In samenspraak voeren deze laatste instanties een éénmalige analyse op het drinkwater uit. Bij een positieve analyse in drinkwater volgen drinkwatermaatschappijen dat resultaat samen met de VMM verder op. Tot zover lijkt mij deze wijze van werken volkomen te verantwoorden. Het legt de verantwoordelijkheid bij de betreffende instanties die conform hun opdracht nazien of de wet nageleefd wordt. De relevantie van het opvolgen van een stof kan zijn omdat ze toxisch is voor mens of milieu; maar in feite kan een stof ook relevant zijn omdat wij een gebrek aan gegevens hebben op dat vlak. We weten het dan gewoon niet. Door het classificeren als relevant zet de overheid druk op de industrie en dwingt hen extra toxiciteitsstudies te verrichten. De centrale vraag die zich vandaag lijkt te stellen is of deze triazolen nu echt een effect op de menselijke gezondheid hebben. Een feit is dat triazoleverbindingen evengoed in geneesmiddelen voorkomen. Geldt voor de eenvoud nog steeds de basis van de toxicologie, namelijk de dosis maakt het vergif? De hoeveelheden waarover wij te horen krijgen zijn nanogrammen en microgrammen per liter drinkwater. Als mens kunnen we deze extreem lage hoeveelheden niet vatten. We kunnen ze niet visualiseren met een gewicht op onze weegschaal, noch vergelijken met een proportie van een suikerklont.

Wat is de basis voor de gezondheidsnorm?

Of België het land in Europa is, waar de problematiek van de triazole het eerst op tafel kwam, is nog niet geweten. In Europa lijkt het voorsnog een lappendeken, het ene land voert controles uit, een paar andere landen waarschijnlijk niet. Mogelijks inspireren landen mekaar om stalen te bemonsteren: Vlaanderen doet dat, dus gaan wij dat ook doen. Voor België stelde het VITO de gezondheidslat op 4,5 µg/L. Dit is een norm waar wij mensen levenslang zonder enig nadelig effect aan blootgesteld mogen worden. Dat de discussie niet eenvoudig is, blijkt uit het feit dat naargelang het land en de expert, er verschillende veilige gezondheidsnormen worden gehanteerd. Wij kunnen ons dan logischerwijze de vraag stellen of wij deze zomer niet beter thuisblijven om zo mogelijks hogere concentraties aan triazolen in drinkwater van onze reisbestemmingen te ontlopen.

U kan zich afvragen als een voorgestelde gezondheidsnorm van 4,5µg/L van toepassing is in drinkwater, waarom er dan een maatschappelijk debat ontstaat. Er gelden bovendien nog eens andere gezondheidsnormen voor voeding. Ik geloof zelfs dat de hoeveelheid die wij (en ik woon in West-Vlaanderen) binnenkrijgen via drinkwater een onooglijke fractie is van wat via groenten en fruit tot ons komt. Herinner u, EFSA catalogeerde 1,2,4 triazool als relevant en op te volgen metaboliet in planten. Het antwoord op de bovenstaande vraag is, dat de norm voor drinkwater historisch niets te maken heeft met de gezondheid van de mens of het milieu. De 0,1 µg per liter norm is rechtstreeks gelinkt aan de analytische haalbaarheid van de jaren 1980. De norm is 40 jaar geleden opgesteld als voorzorgsprincipe. De overheid liet aanwezigheid van pesticiden in drinkwater niet toe en de analytici van die tijd waren toen niet in staat om gevoeliger te meten.

Recht op een B-staal

Waar knelt dan volgens mij het schoentje bij de 1,2,4-triazole, de reden waarom ik deze tekst schrijf? De resultaten van de Watergroep kennen we intussen allemaal. Open communicatie is de pijler van de geloofwaardigheid in het gezondheidssysteem van onze samenleving. Toen drinkwatermaatschappijen met het triazolevraagstuk werden geconfronteerd, botsten zij op het feit dat deze stof niet op het 0,1µg/L niveau in water kon worden gemeten. Geen enkel Vlaams analyselab was op dat ogenblik in staat deze lage gehalten betrouwbaar te meten. Dit heeft te maken met natuurlijke achtergrondruis die het identificeren van een positief signaal op dat lage bepaalbaarheidsniveau van 0,1 µg/L onzichtbaar maakt. Niet getreurd, zal iemand toen gedacht hebben, wij kunnen dit navragen bij collega's in Duitsland. Naar verluidt liet ook Duitsland weten voor deze opdracht te passen en wees het naar een labo in Denemarken door. Dat laatste labo reikte anderhalf jaar lang als enige labo voor ons in Vlaanderen analyseresultaten aan. In heel dit triazoleverhaal voel ik mij onzeker omdat wij het monopolie van dat ene labo hebben aanvaard, zonder de mogelijkheid te hebben om bij positieve resultaten, een extra bevestiging bij een ander labo aan te vragen. De basisprincipes van kwaliteitszorg voor chemische analyses werden op die wijze gebruuskeerd. Als een sportman of -vrouw op mogelijk gebruik van doping positief test, heeft die recht op een tegenanalyse van een B-staal. Zo wordt aan waarheidsbevinding gedaan.

Ik schrijf dit niet om het debat te verengen, maar om het te verbreden. Burgers hebben recht op duidelijkheid, wetenschappers op degelijke data, en beleidsmakers op betrouwbare fundamenten. Wanneer één van die bouwstenen wankelt, ontstaat verwarring en wantrouwen. Mijn oproep is eenvoudig: laat ons eerst zeker zijn dat de metingen waarop alles steunt correct, reproduceerbaar en onafhankelijk bevestigd zijn. Pas daarna kunnen we het gesprek voeren dat onze gezondheid, onze landbouw en ons milieu verdienen. Dat lijkt mij de meest redelijke manier om het vertrouwen in ons drinkwater én in onze instellingen te versterken.

Met dit opiniestuk wil de auteur een bijdrage leveren aan het maatschappelijk debat. De auteur schrijft in eigen naam en is verantwoordelijk voor de inhoud van de tekst.

De auteur

Professor Pieter Spanoghe is expert gewasbescherming en verbonden aan de UGent.

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17

1030 Schaerbeek

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our bluesky page: <https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social>

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

[Cookie instellingen aanpassen](#)

Webdesign by [Who Owns The Zebra](#)